

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2014 05 16
COM(2014) 280 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties dešimtoji ataskaita (2013 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d.)

{SWD(2014) 157 final}

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties dešimtoji ataskaita (2013 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d.)

ĮVADAS

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 866/2004 dėl režimo pagal Stojimo akto 10 protokolo 2 straipsnį¹ (toliau – Žaliosios linijos reglamentas, ŽLR) įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d. Juo nustatomos ES teisės nuostatų taikymo asmenų, prekių ir paslaugų judėjimui per liniją, skiriančią Kipro Respublikos sritis, kurių vyriausybė faktiškai nekontroliuoja, ir sritis, kurias ji kontroliuoja, sąlygos. Siekiant užtikrinti šių taisyklių veiksmingumą, jas imta taikyti plačiau – iki šias sritis ir Jungtinės Karalystės Rytų suverenios bazės teritoriją (RSBT) skiriančios linijos².

Ši ataskaita apima 2013 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpį.

Ataskaitiniu laikotarpiu Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, iš dalies pakeitė ŽLR, kad ES prekes, išvežtas iš sričių, kurias Kipro Respublikos Vyriausybė faktiškai kontroliuoja, būtų galima grąžinti atgal į tas sritis po pervežimo per sritis, kurių Kipro Respublikos Vyriausybė faktiškai nekontroliuoja³.

Komisija palaiko konstruktyvų dialogą dėl šio reglamento įgyvendinimo su atitinkamomis Kipro Respublikos valdžios institucijomis, Suverenios bazės teritorijos (SBT) administracija ir su turkiškosios Kipro dalies Prekybos rūmais.

1. LINIJOS KIRTIMAS (ASMENYS)

1.1. Linijos kirtimas oficialiuose linijos perėjimo punktuose

Reglamentu nustatoma nuolatinė Kipro, kitų ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių, oficialiuose linijos perėjimo punktuose pereinančių Žaliąją liniją (toliau – linija), laisvo judėjimo teisinė sistema. Palyginti su ankstesniais metais, 2013 m. liniją kertančių Kipro graikų ir Kipro turkų padaugėjo.

Remiantis Kipro Respublikos duomenimis, ataskaitiniu laikotarpiu 520 410 Kipro graikai (pernai – 481 732) 183 185 transporto priemonėmis (pernai – 154 778) kirto liniją iš vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį, o 877 759 Kipro turkai (pernai –

¹ OL L 161, 2004 4 30, p.128. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. liepos mėn. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 685/2013 (OL L 196, 2013 7 19, p. 1) (Žaliosios linijos reglamentas).

² Žr. Žaliosios linijos reglamento trečią konstatuojamąją dalį.

³ 2013 m. liepos 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 685/2013, OL L 196, 2013 7 19, p. 1.

850 362) 323 655 transporto priemonėmis (pernai – 280 358) kirto liniją iš šiaurinės Kipro dalies į vyriausybės kontroliuojamas sritis⁴.

Liniją kertančių Kipro pilietybės neturinčių ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių skaičius šiek tiek sumažėjo. Remiantis Kipro Respublikos policijos (toliau – CYPOL) duomenimis, ataskaitiniu laikotarpiu liniją kirto dar 517 580 Kipro pilietybės neturinčių ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių (pernai – 530 014). Kaip ir anksčiau, didžioji dalis (69,64 proc. – 360 469) Kipro pilietybės neturinčių piliečių (daugiausia turistai) liniją kirto perėjimo punkte Ledros gatvėje.

Kipro turkų bendruomenės surinkti duomenys rodo, kad iš vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį liniją kirtusių Kipro graikų skaičius (723 904) padidėjo, o Kipro graikų transporto priemonių skaičius (210 937) sumažėjo. Taip pat iš tų duomenų matyti, kad sumažėjo priešinga kryptimi liniją kirtusių Kipro turkų (1 313 633) ir Kipro turkų transporto priemonių skaičius (432 824). 968 066 užsienio piliečiai kirto liniją iš vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį.

Tačiau į minėtus CYPOL skaičius neįtraukti asmenys ir transporto priemonės, kertantys liniją Pergamo ir Strovilijos linijos perėjimo punktuose iš šiaurinės Kipro dalies į RSBT⁵. RSBT administracija nerenka išsamių duomenų apie šiuos du linijos perėjimo punktus. Vis dėlto, remdamasi Kipro turkų bendruomenės informacija, RSBT administracija apskaičiavo, kad per RSBT esančius linijos perėjimo punktus 84 551 (pernai – 48 807) Kipro graikas perėjo į šiaurinę Kipro dalį, o 216 081 (pernai – 315 683) Kipro turkas – į vyriausybės kontroliuojamas sritis; minėtus linijos perėjimo punktus į abi puses perėjo 124 323 Kipro pilietybės neturintys ES ir trečiųjų šalių piliečiai.

2013 m. CYPOL darbuotojų, tiesiogiai dirbančių linijos perėjimo punktuose, skaičius sumažėjo iki 75 (2012 m. – 80).

Didžioji dalis perėjimų vyko sklandžiai. Užregistruota mažiau incidentų nei pernai, tačiau jie tebekelia rūpestį Kipro turkų bendruomenei.

2013 m. pradžioje Komisija gavo skundų dėl pakitusios tvarkos linijos perėjimo punktuose. Pasikeitimai susiję su reikalavimais, keliamais Kipro turkų situoktinių, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, vairuotojo pažymėjimams, t. y. minėtiems piliečiams buvo pranešta, kad jie nebegali vairuoti transporto priemonės vyriausybės kontroliuojamose srityse, jeigu neturi savo kilmės šalyje išduoto vairuotojo pažymėjimo. Komisija išskėlė šį klausimą Kipro Respublikos valdžios institucijoms, kad įvertintų, ar politika pasikeitė, nes tokiu atveju Komisija turėtų būti informuota pagal ŽLR 10 straipsnį. Kipro Respublikos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad trečiųjų šalių piliečiai gali vairuoti vyriausybės kontroliuojamose srityse, jei turi galiojantį savo kilmės šalies arba tarptautinį vairuotojo pažymėjimą.

⁴ Kipro Respublikos valdžios institucijos nerenka duomenų apie Kipro graikų grįžimą į vyriausybės kontroliuojamas sritis arba apie Kipro turkų grįžimą į šiaurinę Kipro dalį.

⁵ ŽLR nėra numatyta įpareigojimų pranešti apie šį srautą.

Kaip jau ne kartą pabrėžta, Komisija daug dėmesio skiria stabilumui tvarkos perėjimo punktuose ir tam, kad ES piliečiai ir jų šeimos nariai galėtų laisvai judėti per žaliąją liniją.

With UNFICYP support, important steps were taken to facilitate the practice of religious worship. Religiniams vadovams suteiktos galimybės lengviau kirsti liniją abiem kryptimis.

1.2. Neteisėta migracija per žaliąją liniją ir prieglobstis

Iš CYPOL pateiktų 2013 m. duomenų matyti, kad neteisėta migracija per liniją iš šiaurinės Kipro dalies į vyriausybės kontroliuojamas sritis sumažėjo. 2013 m. vyriausybės kontroliuojamose srityse sulaikyti 1 043 neteisėti migrantai (pernai – 1 265)⁶. Tiesiogiai į vyriausybės kontroliuojamas sritis pateko 4 neteisėti migrantai (pernai – 19), o 37 asmenų pateko per RSBT (pernai – 13), todėl bendras sulaikytų neteisėtų migrantų skaičius – 1 084 (pernai – 1 297). Kaip galimą priežastį CYPOL nurodo dėl ekonomikos krizės Kipre sumažėjusias įsidarbinimo galimybes, taip pat padidėjusį darbuotojų ir patrulių skaičių pagal CYPOL 2012–2015 m. strateginį kovos su neteisėta migracija planą. Daugiausia žaliąją liniją kirtusių sulaikytų neteisėtų migrantų yra iš Sirijos, Pakistano ir Irano (VII priedas). Neteisėti migrantai paprastai sulaikomi atliekant tikrinimą prie linijos ir oro uostuose, jiems mėginant išvykti iš Kipro. Trečiųjų šalių piliečiai, prašantys tarptautinės apsaugos, paprastai nustatomi policijos nuovadose, kai prašo prieglobsčio.

Iš 1 043 neteisėtų migrantų 491 (47 proc.) asmuo kreipėsi dėl prieglobsčio Kipro Respublikoje. Ataskaitiniu laikotarpiu vėl pagausėjo prieglobsčio prašiusių Sirijos piliečių (2013 m. – 337, 2012 m. – 294).

Neteisėtų migrantų patekimo į vyriausybės kontroliuojamas sritis maršrutą CYPOL vertina remdamasi tais pačiais kriterijais, kaip ir anksčiau, visų pirma jų dokumentuose pateikta informacija, migrantų pareiškimais ir kitais įrodymais.

Remiantis CYPOL atlikta analize, dauguma neteisėtų migrantų, sulaikytų kirtus liniją, į šiaurinę Kipro dalį atvyko iš Turkijos teritorijos.

Remiantis iš Kipro turkų bendruomenės gauta informacija, Kipro šiaurinėje dalyje sulaikyti 25 neteisėti migrantai, 14 iš jų – sirai. 2 267 asmenims⁷ įvairiuose perėjimo punktuose nebuvo leista kirsti linijos į šiaurinę Kipro dalį, o 637 asmenys buvo grąžinti⁸.

Kipro Respublika ir Kipro turkų bendruomenė tiesiogiai nebendradarbiauja policijos ir imigracijos klausimais. Tačiau remiant JT abiejų bendruomenių atstovai reguliariai susitinka abiejų bendruomenių techniniame nusikaltimų ir nusikalstamos veikos reikalų komitete. Abi bendruomenės šį komitetą papildė jungtiniu ryšių centru, kuris yra informacijos apie

⁶ Į šį skaičių neįtraukti asmenys, kuriems neleista kirsti žaliosios linijos, nes Kipro Respublika neturi oficialių statistinių duomenų apie juos. Tačiau CYPOL vertinimu, 2013 m. maždaug 2 000 asmenų nebuvo leista pereiti į vyriausybės kontroliuojamas sritis.

⁷ 485 iš Sirijos, 473 iš Turkijos, 82 iš Turkmėnijos, 66 iš Irako, 30 iš Gruzijos.

⁸ 229 iš Turkijos, 61 iš Moldovos, 47 iš Sirijos, 21 iš Irano, 8 iš Nigerijos.

baudžiamąsias bylas keitimosi priemone. Tinkamai bendradarbiaujant pradėta baudžiamųjų tyrimų⁹.

CYPOL labai gerai įvertino bendradarbiavimą su kitais atitinkamais vyriausybės departamentais ir RSBT administracija.

Rytų suverenios bazės teritorija (RSBT)

Apskritai neteisėta migracija per RSBT ataskaitiniu laikotarpiu šiek tiek padidėjo. Bendradarbiavimą su Kipro Respublika SBT pareigūnai ir toliau vertina puikiai. Per ataskaitinį laikotarpį 1 042 asmenims, tarp kurių daugiausia buvo Turkijos piliečių, gyvenančių šiaurinėje Kipro dalyje, nebuvo leista pereiti žaliosios linijos. Kiti užsieniečiai buvo Irano, Rusijos ir Australijos turistai, kurie atvyko per šiaurinę Kipro dalį. Šie asmenys buvo nukreipti į Agios Dometijaus perėjimo punktą, kad įvykdytų atvykimo į Kipro Respubliką procedūras¹⁰.

RSBT iš viso sulaikyti 37 neteisėtai esantys užsieniečiai¹¹, iš jų 25 teisėtai atvyko į vyriausybės kontroliuojamas sritis, tačiau pasiliko ten po to, kai jų vizų galiojimo laikas baigėsi. 11 į salą atvyko per šiaurinę Kipro dalį ir liniją kirto neteisėtai. SBT taip pat sulaikė 3 tarpininkus.

Atokiau nuo linijos perėjimo punktų SBT policija, siekdama kovoti su neteisėta migracija, vykdo nenuolatinių patruliavimą, atsižvelgdama į galimą riziką ir žvalgybos duomenis. Be to, SBT muitinės ir karinių pajėgų patruliai vykdo papildomą patruliavimą.

Kelis neoficialūs linijos perėjimo punktus Pergamo kaime ar netoli jo, kuriuos naudoja vietos gyventojai ir ūkininkai, kontroliuoti itin sunku. Kaip minėta ankstesnėse ataskaitose, šie neoficialūs linijos perėjimo punktai tebekelia rūpestį ir reikėtų rasti tinkamą sprendimą atsižvelgiant į 2003 m. Stojimo akto 3 protokolo 5 straipsnio 2 dalį¹². SBT pranešė, kad dėl didesnio darbuotojų skaičiaus ataskaitiniu laikotarpiu buvo galima sustiprinti patruliavimą sausumoje prie žaliosios linijos ir neoficialių perėjimo punktų, taip pat prireikus greitai išsiųsti darbuotojų į šias vietas.

2. LINIJOS KIRTIMAS (PREKĖS)

2.1. Prekybos vertė

Pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1480/2004¹³ 8 straipsnį turkiškosios Kipro dalies Prekybos rūmai ir Kipro Respublikos valdžios institucijos kiekvieną mėnesį pranešdavo apie prekių, kurioms išduoti lydraščiai, rūšį, kiekį ir vertę. Ir turkiškosios Kipro dalies Prekybos rūmai, ir Kipro Respublikos valdžios institucijos pranešė apie prekes, į vyriausybės

⁹ 2013 m. gruodžio 30 d. Generalinio sekretoriaus Jungtinių Tautų operacijos Kipre ataskaita.

¹⁰ 716 iš Turkijos, 55 iš JAV, 42 iš Irano, 39 iš Rusijos, 25 iš Australijos.

¹¹ 9 iš Vietnamo, 6 iš Egipto, 3 iš Somalio, 2 iš Moldovos, 3 iš Indijos, 3 iš Filipinų, 2 iš Gruzijos, 2 iš Sirijos, 2 iš Komorų, 1 iš Ukrainos, 1 iš Rusijos, 1 iš Šri Lankos, 1 iš Sudano.

¹² OL L 236, 2003 9 23, p. 940.

¹³ 2004 m. rugpjūčio 10 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1480/2004, OL L 272, 2004 8 20, p. 3.

kontroliuojamas sritis patekusias per Pergamo ir Strovilijos linijos perėjimo punktus, kurie pavaldūs SBT administracijai.

Remiantis TCCoC, bendra prekių, kurioms išduoti lydraščiai, vertė buvo 4 311 615 EUR (pernai – 4 835 528 EUR), o faktiškai parduotų prekių vertė buvo 3 836 845 EUR (pernai – 4 196 465 EUR). Šie skaičiai rodo, kad palyginti su 2012 m. prekybos per žaliąją liniją apimtis sumažėjo 8,5 proc. Šis skaičius yra gerokai mažesnis už 6 267 082 EUR prekybos apimtį prekybos pakilimo metu (2009 m. gegužės 1 d. – 2010 m. balandžio 30 d.).

Pagal Kipro Respublikos valdžios institucijų pateiktas ataskaitas bendra prekybos prekėmis, kurios pervežtos per liniją, vertė padidėjo 15,55 proc. iki 3 411 593 EUR. Sumažėjo prekybos statybinėmis medžiagomis, aliuminio / PVC gaminiais, medžio gaminiais / baldais ir daržovėmis apimtis. Pasak suinteresuotųjų subjektų, sumažėjimą labiausiai lėmė ekonomikos krizė. Taip pat paminėta, kad daugelis veiklos vykdytojų mano, kad administracinė našta, prekiaujant per žaliąją liniją, nėra proporcinga gaunami naudai.

Nors tai nepatenka į ŽLR taikymo sritį, pažymėtina, kad, remiantis Kipro prekybos ir pramonės rūmų (CCCI) duomenimis, prekybos srautų iš vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį vertė sumažėjo apie 21 proc.: nuo 1 014 067 EUR (2012 m.) iki 799 396 EUR (2013 m.). Prekybos srautai iš vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį sudaro 23,4 proc. prekybos apimties priešinga kryptimi (11,3 proc. 2012 m.).

Kipro turkų bendruomenė tebetaiko prekybos režimą, kuris iš esmės atitinka Žaliosios linijos reglamente nurodytus apribojimus. Tačiau šis režimas ne visada taikomas nuosekliai, dėl to sunku nustatyti ilgalaikius prekybos santykius. Pagrindinis Kipro turkų suinteresuotųjų subjektų atvirai reiškiamas argumentas – vietos įmonių apsauga.

2.2. Prekių rūšys

2013 m. daugiausia prekiauta plastiko gaminiais. Po jų eina šviežia žuvis, antrinės žaliavos ir statybinės medžiagos / akmenų dirbiniai¹⁴. Padidėjo plastiko gaminių (butelių, dangtelių ir talpyklų, maišų, dėžių, dėklų) prekybos vertė.

Pradėta prekiauti naujais produktais, tokiais kaip saldžiavaisio pupmedžio ankštys, galvanizuoti stovai, plastikiniai maišeliai, vitražai, kukurūzo stiebai, metalo laužas, kabeliai, generatoriai, elektriniai varikliai, metalinės pakabos ir saldžiosios paprikos bei kajeno pipirai, tačiau jų poveikis prekybai buvo labai nedidelis. Visa prekyba per liniją vykdyta salos viduje, o eksporto į kitas ES valstybes nares ar trečiąsias šalis neužregistruota.

2013 m. pradžioje leista prekiauti medumi, pagamintų faktiškai vyriausybės nekontroliuojamose srityse, nors neparduota nė viena siunta, nes visa produkcija buvo sunaudota vietos rinkoje.

¹⁴ IV priedas.

2.3. Pažeidimai

Kipro Respublikos valdžios institucijos pranešė apie 8 su įvairiomis daržovėmis susijusių pažeidimų atvejus. Pažeidimai buvo tokie: a) didesni nei deklaruoti kiekiai (4 atvejai), b) Turkijos gaminiai (2 atvejai) ir c) nedeklaruoti ir kilmės sertifikato neturintys gaminiai (2 atvejai). Kipro Respublikos valdžios institucijos sunaikino gaminius ar perteklinius kiekius ir skyrė piniginę baudą. Ataskaitiniu laikotarpiu Kipro Respublika atkreipė Komisijos dėmesį į vieną konkretų su morkomis susijusį atvejį. Komisija apie tai pranešė TCCoC. TCCoC išnagrinėjo šį klausimą ir uždraudė prekiautojui šešis mėnesius prekiauti per žaliąją liniją.

Kipro Respublika taip pat raštu išreiškė susirūpinimą Komisijai dėl šviežios žuvies, kuria prekiaujama per žaliąją liniją, kilmės ir kiekio, įskaitant atvejus, kai įtariama, kad atitinkama žuvis nėra sugauta Viduržemio jūroje. Komisija iškelė šį klausimą TCCoC ir šie rūmai ėmėsi papildomų priemonių užtikrinti, kad šviežia žuvis, kuria prekiaujama per žaliąją liniją, būtų vien tik iš laivų, įtrauktų į reikalavimus atitinkančių laivų sąrašą, nurodytą Komisijos sprendime 2007/330/EB¹⁵.

2.4. Su prekių judėjimu susijusios kliūtys ir sunkumai

Vis dar yra prekybos per liniją kliūčių – tai taip pat matyti iš sumažėjusios prekybos apimties.

Kaip minėta ankstesnėse ataskaitose, dar nėra išspręstas turkiškosios Kipro dalies komercinės paskirties transporto priemonių, vežančių prekes ir keleivius į vyriausybės kontroliuojamas sritis, klausimas. Komisija mano, kad supaprastinus turkiškosios Kipro dalies komercinės paskirties transporto priemonių judėjimo sąlygas būtų skatinamas Kipro turkų bendruomenės ekonomikos augimas. Pernai pažangos nepadaryta. Šiuo metu jokiai turkiškosios Kipro dalies komercinės paskirties transporto priemonei, sunkesnei nei 7,5 t, neleidžiama kirsti linijos, jei ji neturi visiškai *acquis* atitinkančių Kipro Respublikos išduotų dokumentų. Kipro Respublikos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad priėmė nuostatas, kuriomis supaprastintas techninės apžiūros pažymėjimų ir profesionalaus vairuotojo pažymėjimų išdavimas Kipro turkams. Nuo 2013 m. vasaros Komisija palaikė ryšius su Kipro Respublikos valdžios institucijomis ir su Kipro turkų bendruomenės suinteresuotaisiais subjektais. Atsižvelgiant į *acquis* taikymo sustabdymą vyriausybės nekontroliuojamose srityse pagal 2003 m. Stojimo sutarties 10 protokolą, mechanizmas galėtų palengvinti turkiškosios Kipro dalies komercinės paskirties transporto priemonių linijos kirtimą ir išspręsti saugumo klausimus. Šios pastangos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nedavė rezultatų.

2013 m. išliko su perdirbtais maisto produktais susijusios problemos. Kipro Respublikos valdžios institucijos neleido pervežti perdirbtų maisto produktų dėl sveikatos apsaugos tarnybų išreikštų abejonių dėl gamybos proceso šiaurinėje Kipro dalyje. Komisija pranešė Kipro Respublikos valdžios institucijoms, kad nėra pagrindo pagal Reglamentą dėl žaliosios linijos atlikti daugiau patikrinimų nei numatytą tame reglamente, ypač patikrinimų tų sričių gamyklose, siekiant įvertinti, ar gamyba vyksta laikantis Sąjungos taisyklių. Nors jie gali paimti produktų mėginių tolesniai analizei, tačiau neturėtų užkirsti kelio pervežti visus

¹⁵ 2007 m. gegužės 4 d. Komisijos sprendimas 2007/330/EB (OL L 123, 2007 5 12, p. 30).

apdorotus maisto produktus. Perdirbtų maisto produktų vis dar neleidžiama pervežti. Nuo 2013 m. vasaros Komisija ėmėsi panašių veiksmų, kokie sutarti dėl komercinės paskirties transporto priemonių, siekdama sukurti priemonę, kurią taikant būtų lengviau pervežti perdirbtus maisto produktus ir išspręsti saugumo klausimus. Diskusijos nedavė rezultatų ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Kaip ir ankstesniais metais, Kipro turkų prekyautojai ir toliau pranešdavo apie sunkumus tiekiant prekes į prekybos centrus ir reklamuojant savo produktus bei paslaugas vyriausybės kontroliuojamose srityse, dėl kurių trikdoma prekyba. Šie sunkumai gali būti susiję su plačiai paplitusiu Kipro graikų nenoru pirkti Kipro turkų gaminių. Taip pat minėta, kad abiejų bendruomenių prekyautojams, norintiems pradėti verslą su kita bendruomene, kyla daug administracinių problemų. Abiejų pusių ūkinės veiklos vykdytojams neturi būti trukdoma megzti prekybos ryšių remiantis jų verslo reikalavimais.

2.5. Prekių kontrabanda

Prekių kontrabanda tebėra plačiai paplitusi ir atitinka geografinę linijos padėtį. Netoli linijos esančiose srityse vykdomos kontrolės operacijos siekiant kovoti su tam tikromis, daugiausia sezoninėmis, problemomis, pavyzdžiui, medžiojamųjų ar laukinių paukščių arba fejerverkų gabenimu į vyriausybės kontroliuojamas sritis (taip pat per RSBT).

2013 m. Kipro Respublika 2 873 kartus konfiskavo prekes (pernai – 1 305). 2013 m. Kipro Respublika konfiskavo gerokai daugiau cigarečių ir sukamojo tabako: 175 340 cigarečių ir 300 704 g sukamojo tabako (pernai – 48 939 cigaretės ir 49 380 g sukamojo tabako). Pranešta, kad dažniausiai bandoma kontrabanda pervežti nedidelius kiekius. Kitos dažniausiai konfiskuotos prekės buvo intelektinės nuosavybės teises pažeidžiančios prekės ir gyvūniniai bei pieno produktai. Už kontrabandą nebuvo iškelta nė viena baudžiamoji byla apylinkės teisme. Daugeliu atvejų, apie kuriuos pranešta, buvo skirta administracinė nuobauda.

SBT pakeitė Muitinės kodeksą ir padidino muitinės pareigūnų įgaliojimus, kad jie galėtų sustabdyti ir apieškoti transporto priemones, kurios įtariamoms neoficialiais maršrutais bandančios kirsti žaliąją liniją. Dėl to buvo aptikta daugiau neteisėtų prekių. 2013 m. užregistruota 351 konfiskavimo atvejų (pernai – 217).

Kalbant apie įprastą Pilos kaimo, esančio buferinėje zonoje (ŽLR 4 straipsnio 10 dalis), prekių pasiūlą, teikiamą Kipro turkų gyventojams, RSBT administracija stebi ir registruoja statybinių medžiagų, žuvies, cigarečių ir kitų prekių kieki. RSBT nustatė naujas cigarečių ir sukamojo tabako, įprastai tiekiamo Pilos kaimo Kirpo turkų gyventojams, kiekių vertes.

2.6. Prekybos palengvinimas

Komisija toliau ieško prekybos per liniją stiprinimo būdų. 2013 m. pradžioje parduota pirmoji bulvių, kurios nebuvo tiesiogiai išaugintos iš sertifikuotų sėklų, siunta¹⁶.

¹⁶ 2011 m. Komisijos sprendimu panaikintas įpareigojimas per liniją prekiauti tik bulvėmis, kurios išaugintos tiesiogiai iš sertifikuotų sėklinių bulvių.

TCCoC toliau reiškė bendrą interesą panaikinti draudimą prekiauti gyvais gyvūnais ir gyvūniniais produktais, jei šie produktai atitinka ES taisykles ir reglamentus. Pastangos leisti prekybą išrūgomis, skirtomis perdirbti į biodujas vyriausybės kontroliuojamose srityse, nedavė rezultatų, nes dėl priemonių, kurių reikėtų imtis perdirbimo procese esamose gamyklose pobūdžio, operacija būtų buvusi neįgyvendinama ir ekonomiškai nepagrįsta. Šiuo metu Komisija nagrinėja prašymą leisti prekiauti ūkiuose auginama žuvimi. Kipro Respublika daug kartų išreiškė norą išnagrinėti galimybę išplėsti prekių, kurias galima pervežti į vyriausybės kontroliuojamas sritis, sąrašą.

Rugsėjo mėn. Maltoje vyko JT vystymosi programos remiamas idėjų svarstymo renginys, kuriame dalyvavo 60 žymių Kipro pilietinės visuomenės, verslo ir politikos lyderių. Trijų dienų renginyje bendrai susitarta, kad reikia kurti naujas bendruomenių verslo bendradarbiavimo galimybes, siekiant parodyti susitarimo teikiamą naudą.

2.7. Sąjungos prekės, gražintos į Kipro vyriausybės faktiškai kontroliuojamas sritis po pervežimo per sritis, kurių ji faktiškai nekontroliuoja

Kipro Respublikos valdžios institucijos pranešė, kad 5 091 prekė buvo gražinta į vyriausybės kontroliuojamas sritis po to, kai jos buvo pervežtos per vyriausybės nekontroliuojamas sritis. Buvo paminėta, kad daugiausia vežama į Žemutinio Pirgo ir Karavostasio bei Astromeričio ir Zodiijos perėjimo punktus ir iš jų. Būta atvejų, kai prekes leista gražinti tik įsikišus veterinarijos tarnybai.

3. IŠVADOS

Kaip nurodyta ankstesnėse ataskaitose, nepaisant biudžeto suvaržymų, Kipro Respublikos valdžios institucijų ir SBT vykdoma linijos kontrolė oficialiuose linijos perėjimo punktuose ir dedamos pastangos yra patenkinamos. Susirūpinimą tebekelia neteisėtas trečiųjų šalių piliečių perėjimas – Komisijos vertinimu, griežtesnė Kipro Respublikos ir SBT administracijos vykdoma linijos atkarpų tarp linijos perėjimo punktų kontrolė labai padėtų spręsti neteisėtos migracijos ir kontrabandos problemą. Komisija taip pat ragina SBT administraciją rasti tinkamą sprendimą dėl neoficialių linijos perėjimo punktų.

Komisija pažymėjo, kad 2013 m. pradžioje perėjimo punktuose įvyko keletas incidentų. Komisija toliau mano, kad labai svarbu perėjimo punktuose taikyti stabilius ir nuspėjamus reikalavimus, ir toliau nagrinės šį klausimą su atitinkamomis Kipro Respublikos valdžios institucijomis.

2013 m. prekybos per liniją vertė gerokai sumažėjo. Tai penktas sumažėjimas iš eilės nuo ŽLR įsigaliojimo 2004 m. (15,55 proc. nuo 4 040 018 EUR iki 3 411 593 EUR, remiantis Kipro Respublikos pateiktais skaičiais), kurį ypač lėmė ekonomikos nuosmukis. Daugiausia prekiauta plastiko gaminiais, taip pat šviežia žuvimi, antrinėmis žaliavomis ir statybinėmis medžiagomis / akmens dirbiniais. Bendras prekybos mastas tebėra ribotas, iš dalies dėl ribotos paties reglamento taikymo srities.

Šiuo ataskaitiniu laikotarpiu išliko tam tikrų prekybos kliūčių. Kipro turkų komercinės paskirties transporto priemonės, visų pirma sunkvežimiai, sveriantys daugiau kaip 7,5 t, ir autobusai, gali laisvai judėti po visą salą, tik jeigu *acquis* atitinkantys vairuotojo pažymėjimai ir techninės apžiūros pažymėjimai buvo įgyti vyriausybės kontroliuojamose srityse. Komisijos tarnybos palaikė ryšius su atitinkamomis Kipro Respublikos tarnybomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, kad rastų įgyvendinamą sprendimą, kaip palengvinti Kipro turkų komercinės paskirties transporto priemonių judėjimą per liniją, kartu išsprendžiant saugumo klausimus. Tačiau ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nei šis klausimas, nei perdirbtų maisto produktų klausimas nebuvo išspręsti.

Prekių judėjimas iš vyriausybės kontroliuojamų sričių per Limničio perėjimo punktą per šiaurinę Kipro dalį ir atgal į vyriausybės kontroliuojamas sritis buvo sureguliuotas.

Bendra išvada – Žaliosios linijos reglamentas tebėra veiksmingas pagrindas, kuriuo sudaromos galimybės asmenims ir prekėms judėti į Kipro Respublikos vyriausybės kontroliuojamas sritis ir iš jų. Nors perėjimų skaičiaus padidėjimas – teigiama tendencija, Komisijai susirūpinimą tebekelia su ekonomikos krize susijęs prekybos apimtys sumažėjimas. Nėra įrodymų, kad padidėjo abiejų bendruomenių ekonominė tarpusavio priklausomybė. Šiomis aplinkybėmis Komisija pasikliauja veiksmingu Kipro Respublikos ir SBT bendradarbiavimu, kad būtų užtikrintas veiksmingas Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimas. Komisija toliau stebės šio reglamento įgyvendinimą.